

1

Arendt en de controverses

- Arendt heeft meerder heftige aanvaringen gehad met mensen gedurende haar werkzame leven. Met joodse gemeenschap zijn er diverse;
- De rol van de Joodse Raad in WOII,
- Israël,
- Arendts verslag van het Eichmann proces,
- Vietnam en Little Rock

Arendt leven en liefdes 2

2

Eichmann

„De mens is geen gegevenheid, maar een mogelijkheid - tot alles. Dat is natuurlijk ook zijn grootheid, maar dat is niet ons onderwerp. Ons onderwerp is de keerzijde van zijn grootheid. Daarmee wordt Eichmann niet tóch weer iets groots, niet een 'Antichrist' of een 'Djenghiz Khan', maar het tegendeel nu juist van 'grootheid': kleinheid. Eichmann als de kleinste mens — met dat portret komen wij het dichtst bij de gelijkenis. En hij kon zo klein zijn omdat de techniek zo groot was: de spoorwegen, de administratie, de gaskamers, de crematoria.”

Bron: Harry Mulisch, De zaak 40/61

Arendt leven en liefdes 3

3

Eichmann

- Arendt gaat uit van het concept het radicale kwaad. Maar dan komt het Eichmann proces en ze is gechoqueerd; kan dit cliché mannetje werkelijk 'het kwaad' personifiëren?
- Ze gaat erover denken en komt tot de conclusie dat er heel anders over het kwaad moet worden nagedacht.
- De term 'banaliteit van het kwaad' komt al voor in een brief van Jaspers uit 1946.

Arendt leven en liefdes 4

4

Jaspers over banaliteit

“I'm not in such strong agreement with you on the two other critical remarks you made about Die Schuldfrage. You say that what the Nazis did cannot be comprehended as "crime"- I'm not altogether comfortable with your view, because a guilt that goes beyond all criminal guilt inevitably takes on a streak of "greatness"-of satanic greatness-which is, for me, as inappropriate for the Nazis as all the talk about the "demonic" element in Hitler and so forth. It seems to me that we have to see these things in their total banality, in their prosaic triviality, because that's what truly characterizes them. Bacteria can cause epidemics that wipe out nations, but they remain merely bacteria. I regard any hint of myth and legend with horror, and everything unspecific is just such a hint.”

Jaspers brief 19-Okt 1946

Arendt leven en liefdes 5

5

Arendts banaliteit van het kwaad

- Arendt schrijft over haar eigen ervaringen. Ze schrijft ten eerste iets op wat mensen niet willen horen en meer nog dan dat is het de toon waarop.
- Jaspers schrijft op 16 november 1963 “Anne Weil wrote: It's always been that way with Hannah. She says something. People are shocked and start to inveigh against her. And she responds either with astonishment or horror”

Arendt leven en liefdes 6

6

Vandaag de dag

Abram de Swaan in **Compartimenten van vernietiging** 2014

Rutger Bregman, **De meeste mensen deugen** 2019

Bettina Stangneth **Het kwade denken** 2017

Klaas Rozemond **Het menselijke kwaad** 2020

7

2022

Naar aanleiding van alweer een onderzoek;

- René ten Bos, "Dat Eichmann een charismatische virulente antisemiet was, was bij historici allang bekend", zegt Ten Bos, die al jaren college geeft over Arendt maar er steeds meer achter gekomen is "hoe problematisch haar denken is". "Eichmann was allesbehalve een bureaucraat. En Arendt heeft zich volledig in de luren laten leggen"
- Hans Achterhuis; "De Duitse filosoof Peter Sloterdijk zei ooit: 'Sommige filosofen zijn goede filosofen maar slechte historici'. Dat gold zeker voor Arendt." (zie voor het hele artikel de website)

8

Enkele van de overige controverses

Ik noem ze hier alleen om te laten zien dat ze het niet (alleen) over joodse kwesties gaat.

Overpeinzingen bij Little Rock

Waarom zwarte mensen hun kinderen niet zouden mogen inzetten voor hun strijd voor gelijke rechten. Haar liberale idee dat scholen privé keuzes zijn van ouders. En de kritiek daarop van zwarte ouders.

En waarom de overheid meer aandacht moet hebben voor geweldloze acties.

Lying in politics

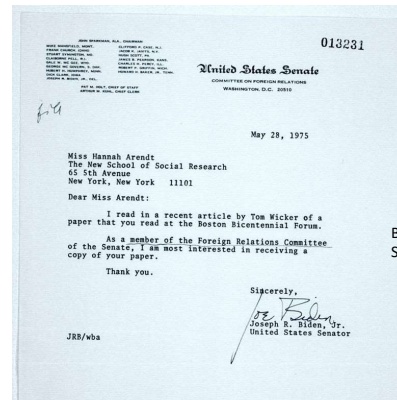
Kritiek op het verval van de republiek door geen oog te hebben voor racisme en anticommunisme. Kritiek op leugens die naar buiten komen over Vietnam in de PentagonPapers.

Home to Roost

Lezing bij de (voorbereiding van) de Bicentennial van de VS in 1975 (4 juli 1976 was de datum van het 200 jarig bestaan van de VS, maar toen was Arendt al overleden.

9

Actualiteit van Arendt?

Brief van Joe Biden toen Senator aan Arendt

10

Het leven is altijd ongegrijpelijk en toevallig

"Theories aim to discover the roots and "deeper causes" of what is happening.

But the crises of our times, Arendt argues, are precisely not plausible; they are "unbelievable." (...) There are times, she writes, when we have to resist the urge to explain the crises of our time and, instead, face "the stark, naked brutality of facts, of things as they are."

Bron Home to roost 1975

11